

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL H. V. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO

2019 m. spalio 2 d. Nr. 242-396

Vilnius

Lietuvos bankas gavo H. V. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas, tarpininkaujant draudimo brokerių įmonei UADBB „Rizikos cesija“ (toliau – draudimo brokerių įmonė) su draudiku sudarė Transporto priemonių draudimo (KASKO) sutartį, (*duomenys neskelbtini*), (toliau – Draudimo sutartis), kuria Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 021 (2018 m. vasario 13 d. redakcija, galioja nuo 2018 m. kovo 1 d.) (toliau – Taisyklės) pagrindu buvo apdraustas pareiškėjo automobilis „BMW 5 TOURING 525D“ (valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*)). Draudimo liudijime nurodytas draudimo laikotarpis nuo 2018 m. lapkričio 21 d. iki 2019 m. lapkričio 20 d.

2019 m. vasario 24 d. pareiškėjas kreipėsi į policiją dėl automobilio vagystės ir Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinės policijos (toliau – Vilniaus apskrities VPK KP) Nusikalstamų veikų registravimo skyriui davė parodymus: nurodė, kad laikotarpiu nuo 2019 m. vasario 23 d. apie 21 val. iki 2019 m. vasario 24 d. apie 8 val. iš daugiabučio namo kiemo buvo pavogtas jam priklausantis automobilis su jame buvusiais daiktais. Tą pačią dieną Vilniaus apskrities VPK KP Nusikalstamų nusavybei tyrimo valdybos 3-iasis skyrius pradėjo ikiteisminį tyrimą pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 178 straipsnio (vagystė) 2 dalį, o Vilniaus apskrities VPK KP nusikalstamų veikų registravimo skyriaus nutarimu pareiškėjas buvo pripažintas nukentėjusiuoju.

2019 m. vasario 25 d. pareiškėjas el. paštu informavo draudiką apie 2019 m. vasario 23–24 d. naktį pavogtą automobilį, apie vagystę nurodė pranešęs policijai. Pareiškėjas taip pat nurodė, kad automobilio dokumentai buvo palikti automobilyje.

2019 m. vasario 26 d. pareiškėjas pateikė draudikui rašytinį prašymą išmokėti draudimo išmoką, tačiau 2019 m. balandžio 4 d. pranešimu draudikas informavo pareiškėją, kad draudimo išmokos, atlyginančios dėl automobilio vagystės patirtą žalą, nemokės. Savo sprendimą draudikas grindė Taisyklių 8.1.10 papunktyje nurodytomis nedraudžiamojo įvykio sąlygomis: „Transporto priemonė buvo pavogta kartu su joje likusiais transporto priemonės registracijos dokumentais ir (ar) užvedimo rakteliais (išskyrus vagystę plėšimo būdu). Preziumuojama, kad registracijos dokumentai ir (ar) užvedimo rakteliai pavogti kartu su transporto priemone, jei draudėjas po įvykio, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po raštiško pranešimo apie įvykį, neperdavė draudikui ar ikiteisminio tyrimo institucijai registracijos dokumentų ir (ar) visų transporto priemonės užvedimo raktelių, išskyrus atvejus, kai draudėjas iki draudžiamojo įvykio įvykdė pareigas, numatytas 13.2.9 punkte.“

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėjas nurodė su draudiko sprendimu nesutinkantis ir prašė įvykį pripažinti draudžiamuoju. Pareiškėjas teigė manantis, kad draudikas nepagrįstai atsisakė pripažinti įvykį draudžiamuoju pagal Taisyklių 8.1.10 papunktį, nes draudimo brokerių įmonė nesupažindino pareiškėjo su Taisyklėmis (jų neįteikė). Taip pat teigė nurodęs draudikui, kad, pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką, Taisyklių 8.1.10 papunkčio nuostata yra nesąžininga, tačiau draudikas į pretenzijas neatsižvelgė. Pareiškėjo teigimu, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2019 m. birželio 27 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-221-403/2019 konstatavo, kad transporto priemonių (KASKO) draudimo vartojimo sutarties sąlygos, kai nustatyta, kad, automobilyje (vagystės

atveju) palikus registracijos dokumentus, draudimo išmoka mažinama 50 proc., yra suformuotos vartotojo nenaudai, ir nutarė draudimo taisyklių nuostatas, kuriose įtvirtintas draudimo išmokos mažinimas 50 proc., pripažinti nesažiningomis vartotojo atžvilgiu ir negaliojančiomis. Pareiškėjo teigimu, ši kasacinio teismo nutartis patvirtina, kad automobilyje palikti dokumentai neturi tiesioginio ryšio su automobilio vagyste, nes tai, ar dokumentai automobilyje yra, ar nėra, neturi įtakos vagystę vykdančioms asmenims.

Paaikškinimuose, susijusiuose su pareiškėjo nurodytais argumentais dėl netinkamo supažindinimo su Taisyklių nuostatomis, draudimo brokerių įmonė nurodė įvykdžiusi savo pareigą supažindinti pareiškėją su Taisyklių nuostatomis, taigi, Taisyklių 8.1.10 papunkčio nuostata pareiškėjui buvo žinoma.

Draudikas, savo atsiliepime pasisakydamas dėl sprendimo atsisakyti įvykį pripažinti draudžiamuoju pagrįstumo, nurodė turintis teisę nustatyti draudimo sutartimi teikiamos draudimo apsaugos, kuri nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime nustatytose individualiose sąlygose, ribas. Draudiko teigimu, kasacinis teismas yra konstatavęs, kad draudimo rūšies taisyklėse, be kitų reikalavimų, turi būti nurodyti draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai ir, kad nedraudžiamieji įvykiai yra laikomi esmine draudimo sutarties sąlyga (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. gruodžio 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-1445/2002*). Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta į draudimo rizikos apibrėžimą patenkantis įvykis, tačiau šalys yra susitarusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką. Be to, dėl skirtingų sukeliamų teisinių padarinių nedraudžiamuosius įvykius reikia atriboti nuo draudimo sutarties sąlygų, kurias pažeidus draudikas gali atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Tokios sąlygos yra susijusios su draudimo sutarties vykdymu, sutarties sąlygų laikymusi (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gruodžio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-461-378/2017*).

Atsiliepime teigiama, kad Taisyklių 8.1.10 papunktyje nustatyta, kad tais atvejais, kai transporto priemonė buvo pavogta kartu su joje likusiais transporto priemonės registracijos dokumentais ir (ar) užvedimo rakteliais (išskyrus vagystę plėšimo būdu), įvykis laikomas nedraudžiamuoju. Tame pačiame papunktyje nurodyta, jog preziumuojama, kad registracijos dokumentai ir (ar) užvedimo rakteliai pavogti kartu su transporto priemone, jei draudėjas po įvykio, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po raštiško pranešimo apie įvykį, neperdavė draudikui ar ikiteisminio tyrimo institucijai registracijos dokumentų ir (ar) visų transporto priemonės užvedimo raktelių. Draudiko teigimu, pareiškėjas nurodė nežinantis, kur yra transporto priemonės registracijos liudijimas, teigė, kad galbūt jis yra pamestas, galbūt liko pavogtoje transporto priemonėje, nors iš karto po įvykio policijos pareigūnams aiškiai ir nedviprasmiškai nurodė, kad automobilio techninį pasą ir kitus dokumentus paliko automobilio daiktadėžėje. Draudiko teigimu, pareiškėjas iki šiol nepateikė transporto priemonės registracijos dokumentų, todėl, atsižvelgdamas į Taisyklių 8.1.10 papunktį, draudikas pagrįstai įvykį laikė nedraudžiamuoju.

Pasisakydamas apie pareiškėjo nurodytą teismų praktiką dėl draudimo rūšies taisyklių nuostatų pripažinimo nesažiningomis, draudikas teigė, kad minėta teismų praktika šioje byloje nėra aktuali, nes skiriasi ginčų faktinės aplinkybės, pareiškėjo nurodyta kasacinio teismo nutartis (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-221-403/2019*) nėra susijusi su draudiko parengtomis Taisyklėmis. Draudiko nuomone, draudimo liudijime ir Taisyklėse nėra įtvirtintų prieštaraujančių sąlygų, kurios galėtų klaidinti vartotoją ir būti laikomos neaiškiomis ar nesažiningomis.

Draudiko atsiliepime taip pat teigiama, jog pareiškėjas nepagrįstai mano, kad draudikas turi pareigą nustatyti priežastinį ryšį tarp automobilio vagystės bei jos registracijos dokumentų palikimo automobilyje, nes Taisyklėse nėra nustatytos tokios draudiko pareigos. Be to, anot draudiko, teismų praktikoje pripažįstama, kad automobilio vagystė su registracijos dokumentais itin didina tokio įvykio riziką dėl kelių priežasčių. Parduoti tokį automobilį yra daug lengviau, be to, tokį automobilį lengviau pašalinti iš įvykio vietos, nes turint registracijos dokumentą galima laisvai kirsti valstybių sienas, net ir sustabdžius policijos ar pasienio pareigūnams, galima tęsti kelionę. Todėl toks automobilis, priešingai, nei be registracijos dokumentų, jau pačią vagystės naktį gali kirsti valstybės sieną ir jo sulaukymas tampa praktiškai neįmanomas. Be registracijos dokumentų kirsti ne Europos Sąjungos ir Šengeno zonos valstybių sienų praktiškai neįmanoma.

Remdamasis atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi nurodytais faktiniais ir teisiniais pagrindais, draudikas nurodė esantis įsitikinęs, kad žalą administravo tinkamai ir priėmė

pagrįstą sprendimą atsisakyti įvykį (automobilio vagystę) pripažinti draudžiamuoju.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principu. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Įvertinus pateiktus duomenis, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti įvykį (automobilio vagystę) pripažinti draudžiamuoju pagrįstumo.

Lietuvos bankas, vadovaudamasis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklėmis, išnagrinėjo tarp pareiškėjo ir draudimo brokerių įmonės kilusį ginčą ir 2019 m. spalio 2 d. priėmė sprendimą Nr. 242-395, kuriame konstatavo, kad pareiškėjas buvo supažindintas su Taisyklių 8.1.10 papunkčiui analogiška nuostata ir turėjo suvokti, kad, nepateikus draudikui registracijos dokumentų ir visų transporto priemonės raktelių, automobilio vagystė bus laikoma nedraudžiamuoju įvykiu. Pareiškėjas, gavęs draudimo brokerių įmonės pasiūlymą, kuriame buvo nurodyta viena iš pagrindinių nedraudžiamųjų įvykių sąlygų („vagystės atveju registracijos dokumentų ir visų transporto priemonių raktelių nepateikimas draudikui“), nusprendė su draudiku sudaryti draudimo sutartį ir taip parodė sutinkantis su minėto nedraudžiamąjo įvykio apibrėžimu. Taigi, toliau bus vertinama, ar draudikas pagrįstai vadovavosi Taisyklių 8.1.10 papunkčiu ir pripažino įvykį nedraudžiamuoju.

Dėl įvykio (automobilio vagystės) pripažinimo nedraudžiamuoju pagrįstumo

Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.987 straipsniu, draudiko pareiga mokėti draudimo išmoką siejama su įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyto draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu. Draudimo sutartimi draudimo objektui (šiuo atveju – pareiškėjo turciniams interesams) suteikiama apsauga nėra absoliuti – draudikas prisiima ne visa įmanomą, bet ribotą draudimo riziką. Suteikiamos draudimo apsaugos ribos nustatomos draudimo sutartyje, kuri paprastai sudaroma draudiko parengtų draudimo rūšių taisyklių, t. y. standartinių sutarties sąlygų, pagrindu prisijungimo būdu (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. kovo 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-172/2013*).

Draudžiamasis įvykis – draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškinys, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką. Sutartyje nustatyti draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai apibrėžia draudiko prisiimamos rizikos mastą, draudimo sutarties apimtį ir ribas. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta į draudimo rizikos apibrėžtį patenkančias įvykis, tačiau šalys yra susitariusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką. Dėl skirtingų sukeliamų teisinių padarinių nedraudžiamuosius įvykius reikia atriboti nuo draudimo sutarties sąlygų, kurias pažeidus draudikas gali atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Tokios sąlygos yra susijusios su draudimo sutarties vykdymu, sutarties sąlygų laikymusi. Nedraudžiamieji įvykiai pašalina draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką *ab initio* (iš anksto), o sąlygų, kurių nevykdymas leidžia draudikui nemokėti draudimo išmokos, buvimas įpareigoja draudiką vertinti draudėjo kaltę, draudimo sutarties pažeidimo sunkumą, jo priežastinį ryšį su draudžiamuoju įvykiu, žalą, atsiradusios dėl pažeidimo, dydį (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje 3K-3-316/2013*).

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra konstatavęs, kad draudikas turi prievolę užtikrinti sutarties sąlygų teisinį apibrėžtumą ir jų suderinamumą, draudimo taisyklėse pateiktos sąvokos turi būti kiek įmanoma aiškiau atskleistos, konkretizuotos; įtrauktos į sudarytą draudimo sutartį, jos tampa sudėtine sutarties dalimi. Siekdamas apsaugoti turcinius interesus žalą atsiradimo atveju, draudėjas gali susitarti dėl kitokios, nei nustatyta draudimo taisyklėse, draudimo apsaugos apimties, šias sąlygas individualizuojant draudimo liudijime. Sprendžiant klausimą dėl draudimo išmokos mokėjimo ar nemokėjimo, turi būti įvertinama, dėl kokių draudimo apsaugos ribų buvo susitarta draudimo sutartyje, be kita ko, atsižvelgiant ir į tai, ar draudimo apsaugos ribos nustatytos standartinėse, ar individualiai aptartose sutarties sąlygose. Jeigu sutarties sąlygos suformuluojamos nepakankamai aiškiai,

sprendžiant šalių ginčą dėl sutarties sąlygų vykdymo, jos aiškintinos vadovaujantis sutarčių aiškinimo taisyklėmis (Civilinio kodekso 6.193 straipsnis) (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. gegužės 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-279/2014*).

Kasacinio teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad įstatymas nedraudžia draudimo sutartyje nustatyti išimčių, kada draudikas turi teisę atsisakyti mokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti. Tačiau ši teisė neturi paneigti draudimo esmės ir draudimo sutartimi siekiamų tikslų, todėl draudimo sutarties sąlyga, ribojanti draudimo apsaugos apimtį ir apibrėžianti draudimo rizikos laipsnį, vertintina kaip esminė draudimo sutarties sąlyga, dėl kurios šalys turi aiškiai susitarti, kiek įmanoma ją sukonkretinti, kad nebūtų sudarytos sąlygos draudikui nepagrįstai atsisakyti mokėti draudimo išmoką, paneigiant pačią draudimo sutarties esmę. Jeigu draudikas nustato tokias standartines sutarties sąlygas arba jas aiškina taip, kad draudėjui nustatytų prievolių apimties atžvilgiu draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnis visiškai išnyksta arba tampa toks minimalus, kad iš esmės paneigiamas, tuomet tokios sąlygos arba toks jų turinys aiškinimas neatitinka pačios draudimo esmės ir tikslo (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007*).

Viena vertus, analizuojant Lietuvos teismų praktiką matyti, kad draudimo bendrovių reikalavimas nepalikti registracijos dokumentų automobilyje vertinamas kaip savaime nesukeliantis papildomų nepatogumų ar suvaržymų draudėjui ir yra beveik elementaraus saugaus elgesio standartas, o jų palikimas automobilyje laikomas nepakankamai atsargiu savininko elgesiu, kuris, nors ir nedaro įtakos vagystei, tačiau sudaro sąlygas lengviau pasinaudoti automobiliu bei apsunkinti jo suradimą, taip pat pavogtos transporto priemonės realizavimo palengvinimu (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gegužės 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-274-706/2016; 2019 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-221-403/2019; kt.*). Be to, minėtos aplinkybės sumažina galimybę operatyviai išaiškinti vagystės faktą, o tai savo ruožtu padidina draudiko atsakomybės atvejų riziką.

Kita vertus, Lietuvos teismų praktikoje taip pat pažymima, kad automobilio registracijos palikimas jame savaime nereiškia, jog taip valdytojas sudaro palankesnes sąlygas kitam asmeniui įvykdyti nusikaltimą (vagystę) ir kad automobilis bus pavogtas, todėl automobilio registracijos dokumentų palikimas automobilyje vertinamas kaip nepakankamai atsargus savininko elgesys, suteikiantis pagrindą mažinti draudimo išmoką, o ne iš viso jos nemokėti (Lietuvos). Jeigu transporto priemonės valdytojas susitaria su vagyste siekiančiu įvykdyti asmeniu, kad jis paliks automobilyje jo registracijos dokumentus, tai toks transporto priemonės valdytojo elgesys gali būti vertinamas kaip vagystės organizavimas, kurstymas ar padėjimas pavogti, ir būtų pagrindas spręsti dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju, tačiau, jeigu tokių transporto priemonės valdytojo veiksmų nenustatyta, tai automobilio registracijos dokumentų jame palikimas nelemia draudžiamojo įvykio (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. balandžio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-180/2012*). Jeigu nenustatyti transporto priemonės valdytojo veiksmai, kuriais galėjo būti prisidėta prie įvykio ar kuriais padidintos vagyste sukeltos pasekmės, tai valdytojas neturi prarasti teisės į nuostolių atlyginimą (*Panevėžio apygardos teismo 2019 m. kovo 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2A-22-544/2019*).

Nagrinėjamu atveju nėra duomenų, kad pareiškėjas Draudimo sutartį būtų vykdęs netinkamai, elgęsis itin neapdairiai ar neatidžiai, palikęs automobilį neužrakintą ar neįjungęs saugos signalizacijos, jeigu tokia automobilyje yra įrengta. Be to, vos pamatęs vagystę pareiškėjas kreipėsi į policiją ir išsamiai nurodė įvykio aplinkybes, kitą dieną po vagystės pareiškėjas apie įvykį informavo ir draudiką. Nenustatyta, kad registracijos dokumentų palikimas automobilyje būtų turėjęs įtakos automobilio vagystei, nėra duomenų, kad prie vagystės galėjo prisidėti pats pareiškėjas. 2019 m. vasario 24 d. Vilniaus apskrities VPK KP Nusikalstamų veikų registravimo skyriaus liudytojo apklausos protokole nurodyta, kad pareiškėjas, aiškindamas jam žinomas įvykio aplinkybes, teigė automobilio dokumentus palikęs daiktadėžėje. Taigi, duomenų, kad automobilio registracijos dokumentai buvo palikti matomoje vietoje ir tai lėmė vagystę, taip pat nėra.

Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad draudikas neapgrįstai atsisakė pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl transporto priemonės vagystės patirtą žalą, todėl, vadovaudamasis formuojama teismų praktika, turi pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką, tačiau, atsižvelgiant į teismų praktiką draudimo byloje, draudimo išmoka yra mažintina.

Dėl draudimo išmokos mažinimo dydžio

Lietuvos Respublikos teismų praktikoje, sprendžiant dėl draudimo išmokos mažinimo, kai automobilis buvo pavogtas su jame paliktais registracijos dokumentais, dydžio, pakankamu sumažinimo dydžiu, įvertinus ginčų faktines aplinkybes, buvo pripažinti 25 proc. (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. balandžio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-180/2012*), 40 proc. (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gegužės 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-274-706/2016*) ir 20 proc. (*Vilniaus apygardos teismo 2019 m. rugsėjo 17 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. 2A-2130-697/2019*). Taigi, draudimo išmokos mažinimo dydžio nustatymas yra atskirų ginčų fakto klausimas, nustatomas įvertinus bylos aplinkybes.

Kaip minėta, byloje nėra duomenų, kad pareiškėjas automobilį paliko neužrakintą ar neįjungęs saugos signalizacijos, jeigu tokia automobilyje yra įrengta. Be to, pamatęs, kad automobilis yra pavogtas, pareiškėjas iš karto kreipėsi į policiją, o kitą dieną apie įvykį pranešė draudikui. Bylos duomenys patvirtina, kad automobilio dokumentai buvo palikti daiktadėžėje, t. y. iš automobilio išorės nepastebimoje vietoje. Lietuvos banko vertinimu, pareiškėjas nebuvo pakankamai apdairus ir nesiėmė visų nuo jo priklausančių atsargumo priemonių, vagystės atveju apribojančių galimybę disponuoti pavogtu automobiliu, palikęs automobilį viešoje automobilių aikštelėje per naktį nepaėmė iš automobilio jo registracijos dokumentų. Tačiau minėtos aplinkybės, vertinant priežastinį ryšį tarp pareiškėjo veiksmų (neveikimo) ir automobilio vagystės, Lietuvos banko nuomone, yra mažareikšmės.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes ir vadovaujantis *Vilniaus apygardos teismo 2019 m. rugsėjo 17 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. 2A-2130-697/2019*, konstatuotina, kad draudimo išmoka, atlyginanti pareiškėjo patirtą žalą (pritaikius draudimo liudijime nurodyto dydžio išskaitą), mažintina 20 proc.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Tenkinti pareiškėjo H. V. reikalavimą ir rekomenduoti AB „Lietuvos draudimas“ įvykį (automobilio vagystę) pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjui 20 proc. sumažintą draudimo išmoką.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Reguliuojamos rinkos priežiūros skyriaus
viršininkas, pavaduojantis Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Vaidas Cibas